

CORPO REVIEW #2

REORGANIZACJE

transgraniczne i krajowe – co warto
zapamiętać

Reorganizacje transgraniczne i krajowe – co warto zapamiętać

Kolejna nowelizacja Kodeksu spółek handlowych (dalej: KSH) wchodzi w życie dnia 15 września 2023 r. wskutek (opóźnionej - planowo powinna mieć miejsce do dnia 31 stycznia 2023 r.) implementacji do polskiego porządku prawnego dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2019/2121 z 27 listopada 2019 r. zmieniającej dyrektywę (UE) 2017/1132 w odniesieniu do transgranicznego przekształcania, łączenia i podziału spółek.

Przepisy wprowadzają szereg regulacji o znaczeniu proceduralnym, których stosowanie będzie determinowało harmonogram i dokumentację danego procesu, dlatego szczegółową analizę przepisów zasadnie jest przeprowadzać nie czysto teoretycznie, lecz w warunkach konkretnej restrukturyzacji (np. na potrzeby oceny możliwości rezygnacji z przygotowania sprawozdania zarządu dla wspólników i pracowników lub odstąpienia od wymogu badania planu reorganizacji przez biegłego i sporządzenia przez niego opinii, etc.).

Natomiast warte odnotowania są nowości i zmiany mające charakter kierunkowy, które mogą przekładać się na decyzje biznesowe w organizacjach oraz strategię transakcyjne.

Nowy typ krajowego podziału - podział przez wyodrębnienie

Podział przez wyodrębnienie (w odróżnieniu od podziału przez wydzielenie) będzie polegał na przeniesieniu części majątku spółki dzielonej na istniejącą lub nowo zawiązaną spółkę lub spółki za udziały lub akcje spółki lub spółek obejmujących lub nowo zawiązanym, które obejmuje **spółka dzielona**. W rezultacie powstanie spółka zależna (spółka-córka), a jej udziały albo akcje obejmie spółka dzielona, a nie jej wspólnicy, jak w przypadku podziału przez wydzielenie.

Podział przez wyodrębnienie i towarzysząca mu sukcesja uniwersalna będzie stanowił alternatywę dla aportu majątku (przedsiębiorstwa/zorganizowanej części przedsiębiorstwa), czyli transferu w drodze sukcesji singularnej.

Nowy uproszczony typ łączenia krajowego i transgranicznego (połączenie przez przejęcie)

W przypadku gdy jeden wspólnik posiada w sposób bezpośredni lub pośredni wszystkie udziały lub akcje łączących się spółek albo wspólnicy łączących się spółek posiadają udziały lub akcje w tej samej proporcji we wszystkich łączących się spółkach, połączenie będzie mogło być przeprowadzone bez przyznania udziałów albo akcji spółki przejmującej (czyli bez podwyższenia kapitału zakładowego spółki przejmującej). Nowe przepisy pozwolą na łączenia spółek w wielu konfiguracjach (np. połączenie spółek „sióstr”). Dodatkowo tryb uproszczony pozwala na rezygnację z szeregu wymagań formalnoprawnych (m.in. uproszczony plan połączenia, brak opinii biegłego rewidenta, brak sprawozdania zarządu oraz uchwały o połączeniu w spółce przejmowanej).

Nowe procesy reorganizacyjne z elementem zagranicznym: podział transgraniczny i przekształcenie transgraniczne

Dotychczas obowiązujące przepisy KSH dopuszczały jedynie możliwość przeprowadzenia połączenia transgranicznego.

W przypadku podziału dopuszczalne będą:

- podział przez zawiązanie nowych spółek (na które przechodzi cały majątek spółki dzielonej, za udziały lub akcje nowych spółek, które obejmują wspólnicy spółki dzielonej),
- podział przez wydzielenie (podział przez przeniesienie części majątku spółki dzielonej na nowo zawiązaną spółkę (lub spółki)) za udziały lub akcje spółki lub spółek nowo zawiązanych, które obejmują wspólnicy spółki dzielonej oraz
- podział przez wyodrębnienie (podział przez przeniesienie części majątku spółki dzielonej na nowo zawiązaną spółkę (lub spółki)) za udziały lub akcje spółki lub spółek nowo zawiązanych, które obejmuje spółka dzielona.

Nie będzie możliwy podział transgraniczny przez przeniesienie majątku spółki dzielonej na spółkę albo spółki już istniejące.

Przekształceniem transgranicznym może zostać objęta spółka kapitałowa oraz spółka komandytowo-akcyjna, które będą mogły być przekształcone w spółkę zagraniczną mającą formę wymienioną w załączniku II do dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2017/1132 z dnia 14 czerwca 2017 r. w sprawie niektórych aspektów prawa spółek, podlegającą prawu państwa członkowskiego Unii Europejskiej lub państwa-strony umowy o Europejskim Obszarze Gospodarczym i mającą siedzibę statutową, zarząd główny lub główny zakład na terenie Unii Europejskiej lub państwa-strony umowy o Europejskim Obszarze Gospodarczym, z jednoczesnym przeniesieniem co najmniej siedziby statutowej do tego państwa. W rezultacie przekształcenia spółka przeniesie swoją siedzibę do innego państwa i jednocześnie zostanie zachowana jej osobowość prawna.

Udział spółki komandytowo-akcyjnej w procesach reorganizacyjnych

Nowelizacja objęła możliwością udziału w procesach reorganizacji, zarówno krajowych, jak i transgranicznych, również spółki komandytowo-akcyjne.

Krajowa kontrola legalności operacji transgranicznej

Do nowości należy obowiązek wydania **zaświadczenia** o zgodności z prawem polskim podziału, połączenia albo przekształcenia transgranicznego. Wniosek o wydanie zaświadczenia zarząd spółki składać będzie do sądu rejestrowego. Wraz z wnioskiem o wydanie zaświadczenia przez sąd rejestrowy, składany będzie również wniosek do właściwego organu podatkowego o wydanie opinii (o której mowa niżej). Kontrola będzie miała zatem charakter interdyscyplinarny, obejmując obok kwestii proceduralnych, również kwestie podatkowe oraz pracownicze (w tym opłacanie składek na ZUS).

Sąd rejestrowy jest zobligowany do ustalenia, czy reorganizacja służy popełnieniu nadużycia, naruszenia lub obejściu prawa. Jeżeli poweźmie poważną wątpliwość, może zwrócić się o opinię do właściwych organów w celu zbadania określonego zakresu działalności spółki lub zasięgnąć opinii biegłego.

Sąd rejestrowy w terminie trzech miesięcy od dnia otrzymania wniosku (termin może zostać przedłużony o kolejne trzy miesiące, jeżeli wydanie zaświadczenia wymaga uwzględnienia dodatkowych informacji lub przeprowadzenia dodatkowych czynności wyjaśniających) wyda zaświadczenie o zgodności z prawem polskim, chyba że uzna, że restrukturyzacja spełnia przesłanki nadużycia, naruszenia lub obejścia prawa.

Nieuzyskanie zaświadczenia ma powodować niemożliwość przeprowadzenia reorganizacji.

Opinia Szefa Krajowej Administracji Skarbowej (dalej: „Szef KAS”) w zakresie opiniowana każdej planowanej reorganizacji transgranicznej

Drugą istotną nowością z perspektywy kontroli legalności restrukturyzacji jest wprowadzenie przepisów mających na celu określenie zakresu i charakteru udziału Szefa KAS przy wydawaniu opinii o zgodności z prawem reorganizacji transgranicznej. Opinia będzie obligatoryjna.

Przedmiotem opinii jest:

1. ocena, czy nie istnieje uzasadnione przypuszczenie, że transgraniczna reorganizacja może:
 - mieć na celu unikanie opodatkowania (w rozumieniu Ordynacji Podatkowej),
 - być przedmiotem decyzji wydanej z zastosowaniem środków ograniczających umowne korzyści lub
 - stanowić nadużycia prawa w rozumieniu przepisów o VAT oraz
2. potwierdzenie, że są zaspokojone lub zabezpieczone zobowiązania pieniężne spółki wobec organów podatkowych lub niepodatkowe należności budżetowe o charakterze publicznoprawnym, do których wymiaru lub poboru właściwe są organy KAS-u.

Wniosek o wydanie opinii (składany do sądu rejestrowego, który przekazuje go do organu podatkowego) powinien zawierać dane istotne dla określenia podatkowych skutków czynności transgranicznego przekształcenia, połączenia albo podziału spółki, w tym korzyści podatkowych, będących rezultatem restrukturyzacji, numeru schematu podatkowego bądź wyjaśnienie, z jakich powodów uzgodnienie nie podlegało zgłoszeniu oraz wskazywać m.in. cele, których realizacji reorganizacja ma służyć, a ponadto zawierać ekonomiczne lub gospodarcze uzasadnienie czynności.

Do wniosku należy dołączyć m.in. oświadczenie członków zarządu spółki dotyczące położenia posiadanych przez spółkę nieruchomości na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej. Oświadczenie jest składane pod rygorem odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia.

Szef KAS wyda opinię bez zbędnej zwłoki, nie później niż w terminie miesiąca od dnia otrzymania wniosku. W przypadkach uzasadnionych złożonością sprawy, wymagających uwzględnienia dodatkowych informacji lub przeprowadzenia dodatkowych czynności wyjaśniających, termin, może być przedłużony, nie więcej jednak niż o 3 miesiące.

Pytania?

Zapraszamy do kontaktu!

dr Krzysztof Wiater
PARTNER
+48 601 579 760

krzysztof.wiater@ngllegal.com

Dominika Mazur
COUNSEL
+48 602 149 540

dominika.mazur@ngllegal.com

W przypadku stwierdzenia, że dokonanie reorganizacji transgranicznej może mieć na celu naruszenie wskazanych powyżej warunków, organ podatkowy odmówi wydania opinii, co może skutkować odmową wydania przez sąd rejestrowy zaświadczenia o zgodności z polskim prawem transgranicznej reorganizacji.

Ochrona i zaangażowanie pracowników, wierzycieli, wspólników reorganizacji transgranicznych

Zmiany mają na celu zwiększenie ochrony i współudziału wspólników (mniejszościowych / sprzeciwiających się restrukturyzacji), wierzycieli oraz pracowników spółek biorących udział w transgranicznej reorganizacji. Będzie to niewątpliwie element, który obok procedury przed sądem rejestrowym oraz Szeferem KAS, może znacząco wpłynąć na planowanie harmonogramu i powodzenie restrukturyzacji.

Wspólnikom zapewniono dostęp do informacji i dokumentów oraz możliwość złożenia spółce uwag dotyczących planu. Ponadto, wspólnikom głosującym przeciwko uchwale reorganizacyjnej przyznano prawo wyjścia ze spółki i otrzymania wynagrodzenia za udziały lub akcje wg wartości godziwej, określonej odpowiednio w planie. Wspólnik będzie również mógł dochodzić sądowo dodatkowego wynagrodzenia, jeżeli nie zgadza się na cenę odkupu. Co ważne, wniesienie powództwa nie wstrzyma odkupu ani rejestracji reorganizacji.

Wierzyciele, którzy uprawdopodobnią, że zaspokojenie ich roszczeń jest zagrożone przez reorganizację, oraz że nie uzyskali odpowiednich zabezpieczeń od spółki, mogą żądać zabezpieczenia swoich roszczeń, które nie stały się wymagalne w chwili ujawnienia lub udostępnienia planu. Wykonanie zabezpieczenia, będzie uzależnione od skuteczności reorganizacji.

Pracownicy będą mieli również zapewniony dostęp do informacji o reorganizacji w formie sprawozdania dotyczącego jej wpływu na sytuację prawną pracowników oraz będą mogli składać uwagi do planu.

Ponadto, równolegle dnia 15 września 2023 r. wchodzi w życie nowe przepisy dotyczące uczestnictwa pracowników w spółce powstałej w wyniku transgranicznej reorganizacji, tj. ustawa z dnia 26 maja 2023 r. o uczestnictwie pracowników w spółce powstałej w wyniku transgranicznego przekształcenia, połączenia lub podziału spółek (Dz. U. z 2023 r. poz. 1784), która zastępuje ustawę z dnia 25 kwietnia 2008 r. o uczestnictwie pracowników w spółce powstałej w wyniku transgranicznego połączenia się spółek.